

Tárgytematika / Course Description Társadalom- és szociálpolitika

AKLM_SSTM014

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Simonik Péter

Félév / Semester: 2024/25/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A félév végére a hallgatók képessé válnak a társadalmi újratermelési mechanizmusok, ezen belül a társadalom- és szociálpolitika szerepének értelmezésére, az egyes szociálpolitikai beavatkozások hatásainak felmérésére, s a konkrét (szociális jellegű) beavatkozásnál e hatások figyelembe vételére. Alkalmassá válnak a szociális szakember rendszerben történő szerepének értelmezésére, valamint ismerik a szociálpolitikai rendszer különböző szintjeit és szereplőit (állam, önkormányzat, egyházak, nonprofit szervezetek), s a kliensek segítése során képesek a különböző szereplőknél fellelhető erőforrásoknak a kliensek érdekében történő mozgósítására, továbbá ismerik a szociálpolitikai ágazatban alkalmazott főbb szakkifejezéseket és képesek ezen szakkifejezések adekvát alkalmazására.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. Alapfogalmak (társadalom, társadalmi struktúra, értékek, normák, szocializáció)
2. Társadalmi egyenlőtlenségek és megjelenési formáik a mai Magyarországon (oktatási, jövedelmi, foglalkozási, etnikai, területi)
3. A szociálpolitika fogalmi megközelítései (leíró közigazgatási, funkcionalista, strukturalista, Ferge Zsuzsa-féle)
4. A szociális gondoskodás története (főbb korszakok, célcsoportok, segítők, módszerek)
5. A szükségletek és a szükségletek kielégítése (piac, reciprocitás, redistribúció, oikosz). A társadalmi újratermelés. A piaci működés és a redistribúció (állami újraelosztás) jellemzői és kudarcai.

9. A szociálpolitikára ható értékek: szabadság, egyelőség, szolidaritás, tolerancia, igazságosság.
10. Politikai ideológiák és a szociálpolitika (liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus)
11. A szociálpolitikai alapelvek és technikák
12. A szegénység és a segélyezés
13. A jóléti állam fogalma, a jóléti államok kialakulásának és fejlődésének legfontosabb állomásai. A jóléti
14. állam típusai (liberális, konzervatív, szociáldemokrata jóléti állam)
15. A szociálpolitika színterei: nemzetközi, állami, önkormányzati és intézményi szociálpolitika. A szociális
16. szolgáltatási rendszer struktúrája és strukturális átalakulása Magyarországon.
17. A jóléti pluralizmus. A nonprofit szektor szerepe a modern társadalmak működésében. Az egyes
18. szektorok (állam, piac, civil szektor) egymáshoz való viszonya és együttműködése.
19. A szociális intézmények finanszírozásának típusai.

1. Alapfogalmak (társadalom, társadalmi struktúra, értékek, normák, szocializáció)
2. Társadalmi egyenlőtlenségek és megjelenési formáik a mai Magyarországon (oktatási, jövedelmi, foglalkozási, etnikai, területi)
3. A szociálpolitika fogalmi megközelítései (leíró közigazgatási, funkcionalista, strukturalista, Ferge Zsuzsa-féle)
4. A szociális gondoskodás története (főbb korszakok, célcsoport, segítők, módszerek)
5. A szükségletek és a szükségletek kielégítése (piac, reciprocitás, redisztribúció, oikosz) A társadalmi újratermelés. A piaci működés és a redisztribúció (állami újraelosztás) jellemzői és kudarcai.
6. A szociálpolitikára ható értékek: szabadság, egyenlőség, szolidaritás, tolerancia, igazságosság.
7. Politikai ideológiák és a szociálpolitika (liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus)
8. A szociálpolitika alapelvek és technikák
9. A szegénység és a segélyezés
10. A jóléti állam fogalma, a jóléti államok kialakulásának és fejlődésének legfontosabb állomásai. A jóléti állam típusai (liberális, konzervatív, szociáldemokrata jóléti állam)
11. A szociálpolitika színterei: nemzetközi, állami, önkormányzati és intézményi szociálpolitika. A szociális szolgáltatási rendszer struktúrája és strukturális átalakulása Magyarországon.
12. A jóléti pluralizmus. A nonprofit szektor szerepe a modern társadalmak működésében. Az egyes szektorok (állam, piac, civil szektor) egymáshoz való viszonya és együttműködése.
13. A szociális intézmények finanszírozásának típusai.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév végi aláírás és a vizsgajegy megszerzésének feltétele, hogy a hallgatók igazolják azon ismeretek és készségek meglétét, amelyek e kurzus céljai között szerepelnek. Az aláírás feltétele egy házi dolgozatnak egy előre meghatározott határidőre történő benyújtása.

A házi dolgozat elkészítésének formai és tartalmi elemei:

Formátum:

10-12 oldal terjedelem, Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, 1,5-ös sorköz, PDF formátum

Tartalom:

A hallgatók az oktatóval egyeztetve kiválasztanak három olyan társadalmi jelenséget (problémát), amelyek vagy az oktatás, vagy a lakhatás, vagy az egészségügyi ellátás, vagy a családok, vagy pedig a foglalkoztatás világához és/vagy egy konkrét társadalmi csoporthoz köthetők, és amelyek kapcsolatban állnak a társadalmi egyenlőtlenségek valamelyik típusával (oktatási, foglalkoztatási, nemi, etnikai, területi, jövedelmi).

Célszerű olyan témát választani, amelyekről az utóbbi időben élénk vita bontakozott ki a szaksajtóban és/vagy a médiában (pl. nyugdíjrendszer, családok, idősök és gyermekek helyzete, szegénység, munkanélküliség, fogyatékossgal élők helyzete, hajléktalanság, települési hátrányok, romák, szenvedélybetegségek, szegregátumok világa, iskolai lemorzsolódás, lakásproblémák, adósság, egészségügyi ellátórendszer stb.)

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Bartal Anna Mária: Szociálpolitikáról alapfokon, NCSSZI Budapest, 2003, 18-45. o.

Ferge Zsuzsa: Elszabaduló egyenlőtlenségek, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 2000

Ferge Zsuzsa: Szociálpolitika és társadalom, T-Twins, Budapest, 1991, 72-79. o.

Ferge Zsuzsa: Társadalmi újratermelés és társadalompolitika, KJK, Budapest, 1982, 13-57. o.

Krémer Balázs: Bevezetés a szociálpolitikába, Napvilág Kiadó, Budapest, 2009

Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai, ELTE – Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 1994

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Ferge Zsuzsa (2017): Magyar társadalom- és szociálpolitika, 1990-2015, Osiris Kiadó, Budapest

Jenei György (2011): Társadalompolitika, A tananyag a TÁMOP-4-1-2/A/2-10/1-2010-0003 „Képzés- és tartalomfejlesztés a Budapesti Corvinus Egyetemen” projekt keretében készült, Budapest

Thomas Faist (2015): A transznacionális szociális kérdés, avagy a társadalmi egyenlőtlenségek újratemelődése Európában, Esély 3., 3-27. o.

Simonyi Ágnes (2015): Szociálpolitikai változatok a kelet-közép európai országokban, Esély 2. 3-41. o.

Juhász Gábor (2015): Államcélok, paradigmaváltás és aktuálpolitikai alkotmányozás. A szociális jogok védelme az Alaptörvényben, Esély 1., 3-31. o.

Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió 2011-2020, www.szoszak.hu, Szociálpolitikai Szemle (2015): Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió különszám (első szám), 7-10, 79-99, 122-129. o.

Mózes Péter-Tausz Katalin – Varga Attila (2015): A segélyezési rendszer változásai, Esély 3., 43-66. o.

TÁRKI Monitor Jelentések 2014 (2015. március) www.tarki.hu

Virág Tünde (2014): Közfoglalkoztatás és idősgondozás – szegénységre adott válaszok egy alföldi kisvárosban és tanyavilágban, Esély 1., 45-63. o.

Krémer Balázs (2015): Mi is a kétségbeejtő abban, hogy tovább élünk? avagy Az idősödési válság és a halál egyenlőtlenségei, Esély 1., 45-63. o.

Mózer Péter (2014): Pénzbeli ellátások és szociális közszolgáltatások szerepe az időskori biztonság megteremtésében, Esély 2., 94-112. o.

Szémán Zsuzsa (2015): A tartós idősgondozás alternatívái: technika, környezet, Esély 1., 65-84. o.

Szabó Lajos (2014): A professzionális és informális segítők szerepe az idősek otthoni ellátásában, Esély 2., 79-93. o.

Kányai Róbert – Kissné Teklovics Gabriella – Raffai Andrea – Ráczné Németh Teodóra – Szabóné Vörös Ágnes (2014): Idősvonal – kommunikáció, tudatos tervezés, életút, Esély 2., 44-61. o.

Szémán Zsuzsa (2015): A tartós idősgondozás alternatívái: technikai, környezet, Esély 1., 65-84. o.